

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Дамбровського (Хорунжий). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в насані Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня зпичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Відгомін парламентарної сесії.

(X) Як з певного жерела запевняють, має в другій половині вересня відбутися сесія краєвих соймів, а іменно галицького, моравського і долішньо-австрійського, отже про скликанє державної ради перед падолистом нема що думати. З усіх познач можна догадувати ся, що в пізній осени буде рада державна поставлена перед альтернативу — або добровільне уздорюванє або примусове розв'язанє. Можна сподівати ся, що і тепер в Будапешті підчас делегаційної сесії а відтак в Празі будуть ще робити заходи, щоби між заступниками німецького і чеського народу особливо в справі управління язикового питання в державних урядах довести до якогось порозуміння, то дотеперішні досвідчи поучають, що до всіх подібних змагань треба відносити ся з певною зневірою.

Парламентарне положенє могло би відразу змінити ся, наколиб молодоческі послі рішили ся від обструкції перейти до правильної опозиції. Такі погляди вже висловлювали многі молодоческі послі в часі минулої сесії в клубі, однакє клуб не вважав себе компетентним переводити таку рішучу зміну тактики, і полишив рішенє сеї справи зборам мужів довіря. Як може випасти рішенє сих зборів, годі наперед предсказати при необчислимім настрою молодоческих кругів. Се лише річ певна, що управа молодоческого клубу по виборі делегацій у Відні застановляла ся над усіма можливостями, з якими треба буде числити ся в будуччині і після всякої імовірности предложити зборам мужів довіря три питання до рішеня: задержанє дотеперішньої тактики, зложенє мандатів, залишенє обструкції.

Так зложенє мандатів, як і залишенє обструкції викликало би цілковитий зворот парламентарного положеня, а продовженє обструкції мусіло би довести до розв'язаня парламенту. На сю останню можливість вже зовсім приготовлені є два сторонництва а іменно християнські соціяли, котрі, як показує ся, є зовсім втаємничені в заміри правительства, і чеські аграрники, котрі мабуть уже в найближшій часі виступлять з якоюсь заявою в тім напрямі.

Вправді в маю не пора ще говорити про се, що може бути в пізній осени, однакє замінна є проява, що серед німецьких сторонництв щораз більше вигладжують ся партійні ріжниці і проявляє ся змаганє до злуки сторонництв, так що тепер се зєдиненє обнимає пять груп парламентарних. Нагінка за здобуванєм мандатів між німецькими сторонництвами менше-більше втихла, бо поділ стану посіданя дійсно переведений — християнські соціяли опанували Відень і долішню Австрію, німецькі людовці — альпейську область, а так само і в краях чеської корони мандати менше-більше розділені між поодинокі сторонни-

тва. Партійне завзяте між німецькими сторонництвами ослабло і се довело до зближеня і злагоди ріжниць.

Тимчасом в чеськім таборі при огнистій вдачі дальше требає партійне завзяте, а навіть доводить до щораз більшого заострення. Ми вже при иншій нагоді згадували про се, що староческе сторонництво організує ся наново, а між молодочехами, а чеськими радикалами дійшло в останніх днях минулої сесії до горячої пересправи і до цілковитого розриву. Згадували ми і про се, що всі радикальні сторонництва чеські також задумують перевести тіснійшу злуку і організацію, а особливо чеські аграрники з цілим завзятем лагодять ся обняти спадщину по молодочехах. Вправді можуть они виперти молодочехів лише з сільської курії, але по містах внов можуть їм нанести чимало шкоди національні соціялісти. Досвід дотеперішній показує однак, що всі ті, котрі видерли молодочехам мандати, і війшли до державної ради, показали ся нерівновартними живлами і заступництво інтересів чеського народу на тім зовсім не зискало.

Молодочехи бодай тепер ще розпоряджають деякими спосібними силами, ще їх популярність не зовсім упала, хоч безплідністю і хиткістю їх тактики доволі підорвана, тимто все ще они числять на певну опору серед чеського народу і сим можна пояснити собі, для чого др. Крамарж так горячо бажає вже тепер розв'язаня державної ради, бо ще можна спасти бодай останки свого стану посіданя.

Вибори в Брідщині.

Dziennik polski оголошує ось який, — автентичний, як каже — лист голови руского соймового клубу д-ра Евг. Олесницького, розісланий у відбитці до св'ященників брідського повіту: Др. Евгений Олесницький, адвокат краєвий в Стрию. Стрий, дня 2. мая н. ст. 1904.

Високоповажаний Добродію!

Даруйте, що незнаний Вам личво удаюсь до Вас, — однак оправдає мене перед Вами важність справи. Яко голова Клубу руских послав в Соїмі, я не можу рівнодушно глядіти на справу виборів в Брідщині.

Акція против Барвіньського може бути, що зі становища тісно партійного старорускої партії має за собою деякі позори оправданя — але зі становища загально народного є дуже шкідлива.

Барвіньський був від початку сеї сесії соймової вірним нашим союзником і ішов рука в руку з нами до найдальших консеквенцій — а якраз факт сей, що він яко союзник давнійший Поляків стоїть нині з нами, був для нас сильним атутотом в борбі з Поляками.

Впрочім личність Барвіньського і з інших зглядів була нам придатна; в тягу доволітної практики парламентарної, він присвоїв собі і рутину і виробив собі певне значінє, котре використовував яко союзник наш лише для добра рускої справи.

Тому то і Поляки нині з всею силою против него виступають, а вже для того повинні би ми

застановитись, чи політично і пожадано буде нині спроваджувати его упадок.

Крім того вибір его яко сецесіоніста має значінє засадничє і великою незрілістю політичною грішати ті, котрі в такій важній хвили не уміють запанувати над пристрастями і симпатіями партійними.

При сих виборах нема партій для нас, є лише послі, котрих політику одобрив весь народ, — а если тепер той сам нарід кого будь з них би не вибрав, — станув би сам з собою в суперечности, — дав би доказ великої недосвідости і зготовив би противникам нашим в соїмі і краю великий триумф.

Минувшість політична Барвіньського многим з нас несимпатична і я був першим з тих народовців, котрі давну его політику осуджували і против него виступали. Нині однак ситуація змінила ся, — Барвіньський іде від ряду літ з нами льояльно разом і не час нам дробитись і відкидати людей, котрих у нас мало, а на місце котрих ставлять нам личности, зовсім вже не кваліфіковані.

З тих причин я сьмію віднести ся до Вас Ви. Отче, яко звісного діятеля і впливового чоловіка в Брідщині і прошу Вас о енергічне підпертє кандидатури Барвіньського Вашим впливом в своїй і сусідніх громадах, а рівночасно прошу о кілька слів відповіді, як взагалі шанси виборчі в Брідщині в теперішню хвилю представляють ся. З високим поважанєм слуга Др. Олесницький (підпис власноручний).

В сїм письмі розстрілює Dziennik polski всі ті місця, де говорить ся, що п. Барвіньський служив вірно і після найліпших своїх сил рускій справі — та з огляду на сї місця завзиває Поляків, щоби «вшелькімі сілами звальчалі кандидатурен п. Барв. яко шкодлівон».

В теперішніх часах ніхто і не надіяв ся ніщої тактики з польської стороны, ані навіть п. Барвіньський певно не прийняв би сї. Нехай тільки власти сповнять справедливо і безсторонно свою виборчу функцію, а покаже ся наглядно, за ким стоїть руский нарід в Брідщині, якого репрезентантом був п. Барвіньський. Однак мусимо дати відправу Dziennik-ови polsk-ому, який в своїх выводах посунув ся до ложі, немов то п. Барвіньського вибрали були Поляки (!!), а він їх відтак ошукував (!!). Що четверта курия в Брідщині є чисто рускою, се чей знає і сам Dziennik polski, а коли він твердить, що за п. Барвіньским не стоєв ніхто з Русинів, то се є тільки кацапська брехня. Підчас послідних виборів руский центральний Комітет не ставив жадного кандидата, а натомість завязав ся був локальний виборчий комітет, який поставив і підпирав кандидатуру п. Барвіньського. Склад сего комітету ми могли би навести ще і нині, а обнимає він коло 100 імен самих визначнійших личностей брідського повіту. Тож завдяки сему комітету і завдяки довірю народа, а не завдяки Полякам, які майже зовсім не голосують в четвертій курії брідського округу — став послом п. Барвіньський.

А хто кого ошукував і ошукує — питаємо ми навідворот всіх польских гакатистів? Чи сей Барвіньський, що завсїгда держав ся засади: чуже шанувати, а своє любити і в тім дусі працював в публичнім житю, підносячи завсїгда пекучі потреби руского народа, особливо на полі шкільництва, чи радше ті польські політики, що завсїгда мали на язичі «статечни розвуй

рускего народу та засади «справедливості і за-
спасання потищ речивіших» — а від появи
впехпольської дурійки станули на становиску га-
катистичної екстермінації рускої народности?
Валенпродизм не лежить в рускій натурі, а зо-
всім вже не було его в діяльності п. Барвін-
ського. Він завжди ішов щиро і прямо на заса-
ді: do ut des, а коли злові противники кидали
на него калюмнії, що він наняв ся в службу,
то самі-ж Поляки знали від першої хвилі, що
се була служба для Русинів, для їх потреб і роз-
вою. Колиж тою дорогою не можна було нічого
вдіяти против розшалоного польского шовінізму,
коли польські політики прийшли до пересвідче-
ня, що „Барвінські ім за дрогі“, що „сам еден
вивальчил венцей, як вшистке інне стронніцтва
руске разом“ — тоді очевидно не пос. Барвін-
ський, а польска нетерпимість була відступаючою
і ошукуючою стороною.

Стілько Dziennik-ови polsk-ому; а що лют
д-ра Олесницького найшов ся на его стовпцях,
хотий був писаний до виднійших осіб народо-
вского табору і виключно съвященників — се вка-
зує тільки на сю погану гангрену, яка точить
нашу суспільність, розеднює єї та розбиває в
кусні навіть супротив ворога. Що причиною сеї
гангрені є москвофільський бакциль — сего чей
не потребуємо додавати...

Галицкі Япанці.

Атак на «Ризницю» — се найновіше діло
москвофілів, — виконане з неменшою перфіді-
єю, чим япанський напад на Порт-Артур. По-
клонники цари і православя задумали підорва-
ти силу церковно-народної організації і захопи-
ти в свої руки інституцію, яка в їх руках мо-
гла би стати сильним тараном для знищення
«уніятської церкви». «Ризниця» в руках москво-
філів, се не тільки «здєлка», але і дорога до
впливу на духовенство задля ширеня москов-
ских «убеждєній» і схизматичких традицій!
«Ризниця» для москвофілів — се овече руно на
їх вовчу вдачу, під яким они можуть ніби то
«заботитись» про «чистість обряда і економічний
стан рускої церкви», удавати ревних ісповідни-
ків католицької Церкви, а рівночасно випускати
їд ненависти до римского престола і єдности
католицизму. «Ризниця» — се кріпость, на якій
єдино могла би виявити ся москвофільска экс-
панзивність і доказати животність сего мало
культурного, ренегатского нащадку. «Ризниця» —
се Порт-Артур для галицких Япанців, якого упа-
док мав би стати видимим знаком їх панованя
на... далекім Сході.

Оно не его...

Іринка сидить при вікні, головку сперла на
руці, вдивлюєсь засльозавиними очима в темне
небо. В кімнаті навів темно, лиш в однім куті-
ку блищать шось білого, шось ясного.

Біла, ясна атласова сукня — шлюбна су-
кня.

Іринка глянула в ту сторону, де ясніла та
дорога хороша сукня, з очий єї потекли горячі
сльови.

Ах так — сеж завтра — завтра буде она
уже его женою.

Як нічка перемиє — она вже его, его.

Він добрий для неї, він любить єї, кожде
бажане вичитує з єї оченят, для неї готів він
все вчинити... она однак не любить его. Ах, она
знає добре о тім, що не любить его так, як він
заслугує на се.

Чомуж згодилась вийти за него, коли бо-
гато інших о ню старало ся?

Люди кажуть, що чекала на відповідну
партию.

Неправду кажуть. Она читала болізн в его
очах, она бачила, як богато він через ню тер-
пить, — милосерде зворушило єї серце, бо она
знає, як то болить, болить.

А днесь все єї так чуже, она сама себе
порозуміти не може, єї найбільше було б піти в
світ, в світ — єї так треба спокою. Єї не віль-
но про иншого думати, єї не вільно думати про
сего, котрого перед роками любила, з котрим

Москвофіли змобілізували ся в найбільшій
тайні та секретности. Галицкій адмірал, себто львів-
ський адвокат др. Добрянський, вислав потайні
візваня до япанських поселенців, сповняючих
заразом тайні услуги свого «гасударства», щоби
як найчисленнійше явили ся на надзвичайних
загальних зборах «Ризниці» в Самборі. Ніче не
заповідало нападу. Вправді від часів похорону
«консолідації» були зірвані дипломатичні зво-
сини, але війни не виповіла жадна сторона.
Тимчасом япанська мобілізація вже була пере-
ведена і сильна флота під проводом адмірала
Тоґо-Дудикевича з Коломиї приплинула до Сам-
бора.

Ходило о те, щоби брандерами заткати
візд народовцям до «Ризниці» а рівночасно,
обезсилвши в сей спосіб неприятеля, оснувати
уже по всіх містах галицкої Манджурії япанські
кріпости в виді філій «Ризниці» у Львові, Ста-
ниславові, Перемишлі, Раві рускій, Тернополи,
Коломиї і Чернівцях. Брандерами мали бути
жмутки повновластий від членів, яких назбира-
ли навіть по десять на одну особу герої-добро-
вольці др. Дудикевич, Марков, др. Павенцький,
Мончаловський, др. Добрянський і інші матадо-
ри і редактори япанського штабу у Львові. З гід-
ним подиву завзятем метали ті Япанці лідито-
ві набой вонючої лайки на народовецький табор.
Особливо відзначив ся при тім сам др. Дудике-
вич, який з нараженем власної чести рвав ся до
слова та лайки. Та мимо того всего атак не у-
дав ся. Галицкі Япанці не заткавши «Ризниці»
мусіли відіхати до своїх доків латати одержані
«шлани».

Але жарт на бік з аналогіями! Сей послі-
дний виступ москвофілів наводить поважні ре-
флексії. Передовсім запитуємо, що має такий
Дудикевич взагалі до діла в наших церковних
і церковно-організаційних справах і яким спосо-
бом він приходить дірігувати «Ризницю»? Не
досить того, що той православний поклонник
відгриває на жаль в коломиїєкім церковнім
брацтві ролю проводиря і покровителя, він їде
еще окремо до Самбора, щоби там своїми хи-
тритями радама та вказівками підпирати президію
в єї поганих намірах вилімінованя народовців
з товариства. Яке тут взагалі діло в тім церко-
внім товаристві кацанским адвокатам і редакто-
рам? Чи їм потрібні фелони, чи кадилыніці?
Пощо они вносять роздор, партійність і політа-
ку в се чисто церковно-економічне товариство?
Коли вже має бути борба о впливи в товари-
стві, то нехай она зведе ся між самими духо-
вниками, нехай ми бачимо, яке наше духовен-
ство, чи оно дійсно народного духа, привязане
до своєї історії і до Церкви, чи може в більшо-

сти гонить за всеросійскими ідеалами... Але не-
хай до сего не мішають ся платні московські а-
генти, які тільки затемнюють та викривлюють
образ нашого народного життя, а як в тім ви-
падку кидають тів тяжкої вини на часть нашого
духовенства і подають нашим противникам
пожаданий матеріал до найріжнороднійших за-
кидів і підозрів.

Тому кличемо: проч з російскими агента-
ми з католицького церковного товариства! Як
они використовують се товариство, підпиране
цілим загалом духовенства, до своїх русофіль-
ских цілій, доказує нинішня вступна стаття «Га-
лицявіна», в якій містить ся ось яка погроза:

«Общество «Ризниця» основаное членами
русско-народной партии (?), управляется ними і
развивается успешно благодаря тому, що пода-
вляющее большинство членов принадлежит імен-
но к той партии. (!) Да будет-же їм (народовцям)
известно, що за каждый удар, навесенний «Ри-
зниці», последует удар, от котораво содрогнуть
ся другії інституції, як «Народная Торговля»,
«Дністер», «Труд» і множество зачетних кас по
провінції, в которих работають пока що согла-
сно члени одной і другой (!) партии».

У відповідь на сю безличну перехвалку ми
скажемо, що наші інституції стоять на власних
силах і не потребують бояти ся жадних москво-
фільских погроз, а що-до «Ризниці» ми не мо-
жемо ніяким способом допустити, щоби москво-
ска дрян підлазила до наших церковно-наро-
дних справ та інституцій і там утверджувала
свої підпольні впливи на шкоду нашого народа
і Церкви. Так, як вже в народних справах ви,
«гаспада», стоїте поза межою, так вже найви-
щий час вилімінувати вас, як паршиві вівці,
від нашої Церкви!

Товариство „Просьвіта“

від 1 січня 1902. р. до 31 грудня 1903. р.

(Дальше).

IV.

Філії „Просьвіти“.

В часі від 1. січня 1902 по конець грудня
1903 основано 9 філій «Просьвіти», в отсих по-
вітах: Городенка, Дрогобич, Калуш, Мостиска,
Новий Санч, Тереховля, Сянік, Яворів і Ясло.
Сям способом число філій «Просьвіти» в двох
последних роках збільшило ся з 21 на 30 — так,
що філії «Просьвіти» існують тепер в отсих
повітах: Бережани, Бібрка, Броди, Гусятин, Го-
роденка, Дрогобич, Золочів, Калуш, Камінка
струмилова, Коломия, Комарно (на повіт рудец-

була заручена. Нема его — смерть люта забрала
его від неї!...

А она-ж бажала бути его во віки; она по-
становила не вийти за нікого, а от нині, що она
вчинила. Коли згадала про своє перше кохане,
коли спомини зворушили єї серце, то враз з ни-
ми і докори вивались в душу.

Она силувала ся не мислити — она силу-
вала ся забути, — однак годі було.

І чим ближше до сего дня, в котрім чужо-
му мала она належати, ставалась она неспокої-
ною, спомини, ті сьвяті спомини ставали їй пе-
ред очима.

Она дала слово, завтра мусить его додер-
жати.

А як радувала ся єї мати, коли она вдру-
ге заручила ся; як всі хвалили єї. А она... она
мало що розуму не стратила!...

День поволи в ніч перемиє ся. Она-б хо-
тіла здержати его, хотіла-б затримати сонце, ко-
тре звільна крилось за сині гори.

Як лиш минуть короткі годвини ночи сеї,
она мусить се страшне для неї «так» вгово-
рити.

Подивилась на улицю.

Нічні ліхтарні миготять; з вікон, напротив
стоячих домів, презиряє слабеньке сьвітло. Кіль-
ка лиликів буяє під охороною надходячої ночи.

І так тихо, так тихо докола.

В єї комнаті ще тихше. Мати вийшла на
хвилинку. За годину має бути готова. За годину
прийде він, зйдуть ся товаришки єї, сеж у неї
«дівчаче-вечер». А завтра завтра вінчане — відтак
відідуть.

При ній нема нікого. Стара Мариня порас
ся в кухні.

Она сама!

Сама еще через одну годину лишень.

І враз чуєсь она в тій пустій комнаті така
опущена, така самітна, така болізн розгостилась
в єї душі, що сліз, котрі покотились долі блідих
лиць, не в силі була повздержати.

Она чує, що все буде самітна, бо се, що
є найсьвятійше єї душі, не годить ся вже до
серця припускати.

Она буде єму доброю, вірною подругою,
она буде терпеливою і слухною, — однак лю-
бити его не може.

Она добра для него, він знає єї тайну; він
добре знає, що она «тамтого» не забула еще.

По его страті, сама она полишилась. Єї
серце завмерло...

В кімнаті вже зовсім потемніло.

Нараз она встала, завинула на себе велику
хустку. Сходить на долину до городця.

Переходячи коло кухні, бачить, як стара
Мариня, утомлена роботою, спить спокійно на
лавці.

Входить до городця, переходить коло цві-
тних грядочок, вступає відтак на вузовьку до-
ріжку.

Як добре єї віддихати тим лагідним, вечір-
ним воздухом.

Обережно посуваєсь наперед. Оглядаєсь.
Там далеко хтось їде за нею, однак она не мо-
же пізнати, хто се такий.

Тою доріжкою мало хто ходить.

(Конець буде).

кий), Кутя (на повіт косівський), Львів, Мостишка, Новий Санч, Перемишль, Підгайці, Рава руска, Рогатин, Самбір, Сянік, Сокаль, Станиславів, Старий Самбір, Стрий, Тернопіль, Тереховля, Товмач, Яворів, Ясло. Пороблено також заходи до основи філії «Просвіти» на повіт: Жидачів (статут вже затверджений), Долина (статут вже затверджений), Збараж, Скалат і Чортків. В тих повітах, де ще нема філії «Просвіти», іменував Головний Відділ Товариства «Просвіти» відпоручників, котрих обов'язком є переводити люстрації Читалень і здавати Головному Відділові звіти з руху просвітньо-економічного в повіті. О скільки філії «Просвіти» відповіли своїй задачі, показує отсе зіставлене:

1) Філія «Просвіти» в Бережанах. Дня 15. січня 1902 скликала філія свої загальні збори, на котрих попри виборі нового відділу виголошено два реферати — а іменно др. Андрей Чайковський говорив о «Бурях», а відпоручник Головного Відділу п. Василь Король виголосив реферат: «Про нові средства на ратунок селян з нужди». Дня 2. червня 1902 устроїла філія просвітньо-економічне віче, на котрім виголосив о. Михайло Мосора реферат: «Короткий огляд історії України-Руси», а Константина Малицька говорила на тему: «Вага національного відродження серед селянського жіноцтва», а відпоручник Головного Відділу Василь Король виголосив два реферати: «Чим можна піднести урожайність пустих ґрунтів найскорше і найдешевше?» і «Які користи дає садівництво?». По вічу наступили деклямації селянської молодіжи, а вечером того дня відбули ся вечерниці в пам'ять Тараса Шевченка. Дня 26. цвітня 1903 устроїла філія людовий концерт в пам'ять Тараса Шевченка. Дня 1. червня 1903 відбуло ся заходом філії просвітньо-економічне віче при участі около 700 селян. Реферати виголосили др. Михайло Коцюба, відпоручник Головного Відділу, «Про причини упадку сільського господарства», а п. Льовгін Цегельський, другий делегат Головного Відділу, «Про початок і цілі Товариства «Просвіти». Завдяки рухливости членів філіяльного відділу перевела філія люстрацію Читалень, на котру то ціл уділив філії Головний Відділ підмогу в квоті 50 корон. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 40; з того в р. 1902 і 1903 основано 18.

2. Філія «Просвіти» в Бібрці. Дня 1. січня 1903 відбули ся загальні збори філії, на котрих заступав Головний Відділ п. Володимир Загайкевич з рефератом: «Про нашу просвітну організацію». Головою вибрано о. Якова Сінгалевича а заступником п. Івана Бурбеля. Новий Відділ взяв ся енергійніше до просвітної роботи, а позаяк великий простір, на яким філія має переводити просвітну організацію, утрудняє працю філії — проте ухвалив відділ поділити філію Бобрецьку на два самостійні округи філіяльні: бобрецький і ходорівський. Поки-що, сеї постанови ще не здійснено. Дальше відділ філіяльний заходить ся коло основи селянської бурси та введнав запомогу з виділу повітового в квоті 100 корон, за що закупив щени і розділив їх між членів філії. Відділ відбував люстрації Читалень «Просвіти», визначував поодиноким членам відділу реферати до виголошування по Читалнях. Житє філії концентрує ся головнo в Бібрці і Романові, де в р. 1903 побудовала Читаленья «Просвіти» величавий, мурований дім. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 38; з того в р. 1902 і 1903 основано 6.

3. Філія «Просвіти» в Бродах. Брідська філія відбула загальні збори дня 10. липня 1903, на котрих вибрано новий відділ. Делегатом Головного Відділу був В. Загайкевич, котрий виголосив відповідний реферат. Відділ уконституовав ся в сей спосіб, що головою вибрано проф. д-ра Василя Щурата а заступником господаря Петра Корилюка. При філії основано «Руску бібліотеку» і селянську бурсу. В р. 1903 по причині в'їзду проф. Щурата філія відупала. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 27; з того в р. 1902 і 1903 основано 11.

4. Філія «Просвіти» в Городенці. Дня 1. червня 1903 основано в Городенці філію «Просвіти». На перших загальних зборах, на яких заступав Головний Відділ проф. Омелян Колодницький з Коломиї, явило ся понад 600 людей; о. Альфонс Олесницький виголосив економічний

реферат, а опісля наступили деклямаційно-музикальні продукції шкільної дівчорки з Тишковець. Головою філії вибрано о. А. Олесницького, пароха в Торговиці пільній. Відділ філіяльний переводив люстрацію Читалень в своїм окрузі, основав селянську бурсу в Городенці, в якій найшло праміщенє 10 селянських хлопців. Читалень мала філія в своїм окрузі 22; з того в р. 1902 і 1903 основано 8.

5. Філія «Просвіти» в Гусятині. В послідних двох роках не проявляла ся філія визначної діяльності. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 36; з того в р. 1902 і 1903 основано 4.

6. Філія «Просвіти» в Дрогобичі. Сю філію основано в р. 1903, а перші загальні збори відбули ся дня 6. липня 1903. Делегатом Головного Відділу на сих зборах був Володимир Загайкевич. По зборах відбули ся заходом філії вечерниці в пам'ять Т. Шевченка. Головою вибрано о. Михайла Бачинського з Ріпчиць, а заступником ч. Яця Олександрового, господаря з Ясениць. Філія основала селянську бурсу з початком шкільного року 1903/4. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 24; з того в р. 1902 і 1903 основано 6.

7. Філія «Просвіти» в Золочеві. Філія скликала загальні збори на день 26. грудня 1902. Головний Відділ заступав на сих зборах др. Коєць Левицький. Головою філії вибрано о. проф. Евгена Громницького, а містоголовою сов. М. Балтаровича. З ухвал запавших годить ся згадали ухвалу, поручаючу філіяльному відділу устроювати курси для неграмотних. З початком 1904 закупила філія «Просвіти» дім для бурси філії в Золочеві за квоту 26.000 кор. До закупна сего дому причинив ся головою жертволюбивий патріот, не бажаючий виявляти свого назвиска, квотою 10.000 кор. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 54; з того в р. 1902 і 1903 основано 11.

8. Філія «Просвіти» в Калуші. Філія основана в р. 1903. Перші загальні збори відбули ся дня 14. мая 1903. Головний Відділ заступав на сих зборах п. В. Загайкевич. По зборах відбули ся вечерниці в пам'ять Т. Шевченка. По причині, що вибраний на сих зборах філіяльний відділ уступив, скликано дня 2. липня 1903 надзвичайні загальні збори, на котрих вибрано головою о. сов. Вол. Петрушевича, а заступником п. Ю. Цецялію Куровець. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 31; з того в р. 1902 і 1903 основано 4.

9. Філія «Просвіти» в Камінці струмиловій. Дня 15. лютого 1902 відбули ся заходом філії вечерниці в пам'ять 41. роковин смерті Т. Шевченка. Крім точок музикально-вокальних виконано також продукції зі сціоптїкою. Дня 16. червня 1903 відбули ся загальні збори філії, получені з просвітньо-економічним вічем. Відпоручником Головного Відділу був п. Льовгін Цегельський. Нововибраний відділ уконституовав ся в сей спосіб, що головою вибрано о. Михайла Цегельського а заступником судію п. Юліана Федусевича. Читалень «Просвіти» має філія в своїм окрузі 33; з того в р. 1902 і 1903 основано 3.

(Дальше буде).

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат. Вознесєнє Госп., Йоан; рим-кат. Петра, Келестина. — В п'ятницю: руско-кат. Явл. знам. ч. Хреста; рим-кат. Бергарда. — В суботу: руско-кат. Йоана богосл.; рим-кат. Єлени, Феликса.

— **Арештованє о. Попеля.** З Косова доносять нам, що там арештовано повертаючого зі Львова о. Івана Попеля, пароха Довгополя. По розв'язаню «Січій» в цілій Косівщині почали ся отже арештованія. В справі сего арештованія була няні у президента висш. кр. суду Є. Ексц. Тхоржинського депутация Русинів. Вислїду сеї авдїєнції поки-що не знаємо.

— **Для Львовян.** В програму завітнішого фестину, який відбуде ся в реставраційнім огороді на Високім Замку на дохід «Рускої Захоронки» вїйдуть між иншими: товарські забави, танці, почта любови, колесо щастя, фантова лотерія, живі образи при магнєзїєвїм свїтлі, штучні огні, похід із смолоскипами і т. д. Музика війська. Буфет смачний і здоровий а не дорогий. Провід товарських забав зволюди прийняти наш

Соколи. Початок фестину о 4. год. попол. Вступ для старших 50 с, для дїтїй 20 с. В случаю непогоди будуть в реставраційній сали танці при військовій музиці.

— **3 «Академічної Громади».** В п'ятницю с. в 20. с. м. відбудуть ся в льокалі «Академічної Громади» довірочні збори української молодіжи в сирів основи Товариства «Академічна Поміч». На порядку деннім статуту «Академічної Поміч».

— **Загальні збори Тов-а «Кружок укр. дївчат»** у Львові відбули ся дня 12. с. м. Збори отворила тов. Шухевичівна і в своїй довшій промові дала огляд розвою Товариства від его заснованя, се є від 1901. р. аж до нинїшньої хвилі. В промові згадала також помершу тов. Марію з Підлісецьких Петрушевичеву, котрої пам'ять почтили присутні повстанєм з місць. На секретарку зборів покликана тов. Когутівну. Тов. Дольницька в заступстві тов. Жураківської здала справу яко секретарка з попередних загальних зборів і з діяльності виділу: Виділ відбув 18 засідань; членів прийнято 52. Заходом Товариства відбуло ся дня 12. лютого с. р. віче жіноче, а також 30 публичних викладів. Тов. Березницька в заступстві тов. Підлісецької здала звіт яко бібліотекарка, при чім зазначила, що сего року прибуло до бібліотеки Товариства 121 томів; з того 38 одержано даром, а прочі закуплено. З бібліотеки «Кружка» користало 68 членів. Тов. Левицька в заступстві тов. Крушельницької здала каснерський звіт. Доходу було в сїм році 633'05 К, а розходу 532'50 К; лишилось в касї готівкою 100'55 К. Вибрана зборами контрольна комісія, в якій склад вїйшли тов. Єрміва і Дрималиківна перевірили всі книги і на внесенє комісії уділено уступаючому Виділові абсолюторію, та приступлено до вибору голови. — Головою вибрано тов. Марію Негребецьку. — До Виділу вїйшли тов-и: Настя Гринченківна яко заступниця голови, Олена Ясеницька яко секретарка, Ст. Левицька каснерка, М. Крушельницька бібліотекарка, Д. Шухевичівна виділова, і з заступницї тт.: Белевіна, Лучаківська, Реваковичівна. До контрольної комісії вибрані тт.: Тишківська, Данилович, Стельмахівна. — Тов. Шухевичівна поставила внесенє засновати научний кружок, який би мав на цілі занятись розбудженєм заінтересованя до науки, точним виготовленєм відчитів на сходях, та заваять видавництвом научних брошурок. Збори ухвалили сей проєкт і до заряду научн. кружка покликано тт.: Шухевичівну яко голову, Гринченківну яко секр., Даниловичівну яко каснер, і Негребецьку, Тишківську та Березницьку. Вкінці ухвалено підвїсипити місячні вкладки членів на 40 с, по чім голова дякуючи за вибір замкнула збори. — *М. Негребецька, голова. Олена Ясеницька, секретарка.*

— **Гїмнастична філія «Солола» в Камінці струм.** відбула дня 15. с. м. І загальні збори, в присутности делегата львівського «Сокола». Провід нарад поручили збори місцевому парохови о. Цегельському. По кількох промовах вибрано відділ, якого головою став адв. Підлісецький а містоголовою о. Цегельський. Нова філія має 51 членів і власну салю гїмнастичну. Вкладку установлено 40 с місячно для місца, а 1 К для прочих; внесове виносить 1 К. Збори відбули ся серед незвичайного одушевленя, а одною з ознак сего високого настрою було хочбїя стрільне з мездів з початком і при кінці зборів. Салю прибрано в зелень. Гарні промови на зборах виголосили: о. Цегельський про силу тіла і духа пле-ану Сокільством, а делегат зі Львова говорив на тему характерности Камінецький «Сокіл» станув відразу на твердій ополі і буде огнищем проєктованих сїзд сокільських в численних сусїдних громадах. Щастє Боже! *Н. К.*

— **Пожари.** Дня 15. с. м. згоріло в Озерянах коло Бучача 10 господарських будинків, по части обезпечених. — В Дублянях, самбірського повіта, знищив огонь 8 загород, вартости до 7000 К. Пожар вибух від сірників, якими бавили ся діти. — В Гринівці коло Богородчан згоріло 12 моргів ліса гр. Юрія Стадіона. — В Напчулї, старосамбірського повіта, згоріло оноді 56 моргів молодого ліса.

— **Наука плаваня.** Міністерство просвіти видало обїжник до краєвих рад шкільних в справі науки плаваня. В обїжнику поручає ся заохочувати молодїж народних і середних шкїл до вправ в плаваню, а в тїй цілі міністерство постарало ся о відповідний дїдручник для учителів, який небавом вїйде. Убогим ученикам будуть выдавати дарові білети вступу на стави, на що міністерство призначило окремиї фонд.

— **Позір!** На «Дім Сокола» зложили Ви.: о. А. Танас з Магделівки 5 К, Лев Кишакевич з Венічка 10 К, о. Н. Кумачовський з Німшини 5 К, М. Кузімович з Стронятина 4 К, о. М. Соневічкий з Бережан 2 К, В. В. А. М. з Верблян 1'20 К, Сокіл з Денисева 3 К, о. А. Пеленський з Книгич 10 К; зі скарбонки в льокалі «Сокола» 12'20 К. Доси зібрано з добровільних датків і за облігацій заледви 2000 К, а се не вистарчає на будову Сокільнї. О дальші лепти просить — *Старшина.*

— **З залізниць.** Після приписів заміщених в тарифі для перевозу осіб, пакувків і т. д. на шляхах залізниць льокальних часті П. зшитка 2. з 1. січня 1903, білети поворотні в реляціях Львів головний дворець і Львів-Клепарів до Янова важні є тільки на день набуття і то в напрямі до Янова при ужитю котрого небудь поїзду, а в противнім напрямі тільки при декотрих все особно оголошених поїздах osobowych. Після нового розкладу їзди з 1. мая с. р. важність білетів поворотних в напрямі в Янова обмежає ся тільки до тих поїздів osobowych: на цілий рік до поїзду особового ч. 3254, який відходить з Янова о год. 3.31 по полудни; на час від 1. мая до 30. вересня до поїзду особового ч. 3258, який відходить з Янова о год. 8.15 вечером; на час від 15. мая до 31. серпня в неділі і рим.-католицькі свята до поїзду особового ч. 3260 (відїзд з Янова о год. 9. в ночі). Звертає ся увагу, що дотичні білети поворотні видає ся в часі від 1. мая до 15. вересня також в будні дні, потім однак тільки в неділі і рим.-катол. свята.

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семинарню у Львові, удержувану Тов-ом педагогічним і присилайте постійні жертви! Вписуйте ся громадно в члени сего Товариства і впривнуйте залеглости. Вписове вносець 1 К. Препнумеруйте часопис для дітей „Давінок“ і часопис „Учитель“, так щоб они могли при більшим числі передплатників стати на ще висшим щаблі і відповісти всім бажаням свідомих читачів. Адреса каснера: А. Алиськевич (ул. Кохановского 15 Б.)

— **Дрібні вісти.** Міжнародний зїзд женщин буде сего року в Берліні в часі від 13. до 18. червня заходом союзу німецьких жіночих товариств. На зїзд приїдуть учасниці з Америки і Австралії. — Через Тернопіль переїхало оноді кількадесят жидівських родин з подільської губернії до Ст. Люї в Америці, де отворено світову виставу. — *Głos organistów* заповідає страйк всіх органістів в Галичині, з тої причини, що мимо заходів не могли вибороти собі більшої платні. — *Bohemia* доносить, що в чеській Касі задатковій в Празі викрито дефравдацію на около 100.000 К.

Просить ся о 1 сотик на будову Дому «СОКОЛА» у Львові.

Посмертні оповістки.

— **О. Іван Томкевич,** парох в Вербівці, чортківського декапату, упокоїв ся дня 12. с. м. в 46. році жита а в 20. р. святичества. Покійник був членом кількох укр.-руських товариств і займав ся щиро народними справами. В. с. м.!

Телеграми

з дня 18. мая.

Відень. Цлово-торговельна нарада в справі віднови торговельного договору з Німеччиною відбула ся вчера пополудни.

Париж. Палата депутатів ухвалила почати дискусію над проектом закона о дволтній військовій службі.

Гібральтар. Коло островів Балварских зібрала ся величезна англійська фльота, зложена з поверх 100 воєвних кораблів і має в початках червня відбутися маневри коло Гібральтару.

Харбін. Вчора переїхав через Харбін адмірал Скридлов. Тутешні Китайці скривають якісь лихі наміри, немовби готовили ся до розрухів.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ФІЗИКАЛЬНО-ДИЄТЕТИЧНА ЛІЧНИЦЯ

Д-ра А. Тарнавского
в Косові, ст. зел. Заболотів (за Коломиєю)
отворена від 1. мая до кінця жовтня.
96 (6-15)

Найновіший твір
Л. Лопатинського
„ПАРАЦЯ“

комедія в 3 актах зі сльвами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедія збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедія надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упростіженим недотепом, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної свідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи Товариства кредитового земского
- 4 % і 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 4 % позичку красву
- 4 % облігації пропінацийні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного

Їдьте лишень на Гамбург!

пишуть своїм кривним і знакомим тії, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпеченьства світову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга треває лиш 20 годин, і коштує 9 злр. 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. **До Канади висилаємо наших пасажерів особними пароходами,** котрі їдуть просто до Канади, і не треба вігде пересідати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і найдешевша.

Жадайте наших проспектів і цінників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руска кореспонденція! Рускі урядники!

фальк & Со.
Hamburg, Americahaus
Raboisen u. Ferdinandstrasse
87 (17 ?)

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропигійській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

- Будучність гімназий. Ціна 1 К.
- Партийна політика і морал. Ц. 50 с.
- Родинне жите (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.
- Соціалізм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

Читайте! Читайте!

Новіє виданє Творів **ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажачи, щоб в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдепешній збірник сих творів п. а. „**ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА**“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витискама, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСЬВІТИ» у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЕ І ПАШУ
против огневих шкід
в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаімности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пуїлярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ошадности.

АГЕНЦІИ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де еще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізій.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власну провізію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, ринок 10, в домі «Просьвіти».